คู่มือสิ่งที่ต้องรู้ & ทำ

เมื่อเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
Department of Business Development

คำนำ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 การกำกับดูแลให้ธุรกิจที่จดทะเบียนดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการพัฒนาส่งเสริมธุรกิจให้มีธรรมาภิบาลและมีการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือและสามารถแข่งขันได้

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงได้จัดทำ **“คู่มือสิ่งที่ต้องรู้ & ทำ เมื่อเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด”** เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องของห้างหุ้นส่วนบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด ให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า รวมทั้งได้กำหนดกรอบมาตรฐานธรรมาภิบาลธุรกิจขึ้น เพื่อให้ธุรกิจได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล อันจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ นอกจากสิ่งที่นิติบุคคลต้องรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ ซึ่งเป็นกฎหมายที่จะช่วยสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ธุรกิจทุกระดับ อันเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจในเวทีการค้าโลกได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หวังว่าแนวทางการปฏิบัติเมื่อจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ตลอดจนความรู้อื่นๆ ใน **“คู่มือสิ่งที่ต้องรู้ & ทำ เมื่อเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด”** ที่ได้จัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ตลอดจนผู้บริหารหรือผู้ทำการแทนนิติบุคคล และประชาชนทั่วไป ได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ธุรกิจดำเนินการได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

พฤศจิกายน ๒๕๖๘

สารบัญ

ความหมายของห้างหุ้นส่วน 3

หน้าที่ของห้างหุ้นส่วน 5

ความหมายของบริษัทจำกัด 11

หน้าที่ของบริษัทจำกัด 12

ความหมายของบริษัทมหาชนจำกัด 22

หน้าที่ของบริษัทมหาชนจำกัด 23

กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ ทางเลือกใหม่ SMEs เข้าถึงแหล่งทุน..... 35

มาตรฐานธรรมาภิบาลธุรกิจ 42

สิ่งที่ต้องรู้เมื่อเป็นห้างหุ้นส่วน

ความหมายของห้างหุ้นส่วน

ห้างหุ้นส่วน คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป (ผู้เป็นหุ้นส่วน) ตกลงทำกิจการร่วมกัน เพื่อแสวงหากำไร และแบ่งผลกำไรจากการดำเนินกิจการนั้น ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนสามารถลงหุ้นด้วย เงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานก็ได้ ถ้าลงหุ้นด้วย ทรัพย์สิน หรือแรงงาน ต้องตีราคาเป็นจำนวนเงิน

ห้างหุ้นส่วนมี 2 ประเภท คือ

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ คือ ห้างหุ้นส่วนที่มีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียว คือ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด โดยหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดร่วมกันในหนี้สินของห้างหุ้นส่วนทั้งหมดโดยไม่จำกัดจำนวน ดังนั้น ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนจึงมีสิทธิในการจัดการกิจการของห้างหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วนสามัญจะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ ถ้าจดทะเบียนจะเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด คือ ห้างหุ้นส่วนที่มีหุ้นส่วน 2 จำพวก ได้แก่ หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด จะมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ รับผิดไม่เกินจำนวนเงินที่ตนลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนจำกัด (ไม่มีสิทธิเข้าจัดการกิจการของห้างหุ้นส่วน) และหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดจะมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ รับผิดร่วมกันในหนี้สินของห้างหุ้นส่วนทั้งหมด โดยไม่จำกัดจำนวน (มีสิทธิเข้าจัดการกิจการของห้างหุ้นส่วน/เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ)

หุ้นส่วนผู้จัดการจะต้องเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้น

ห้างหุ้นส่วนจำกัดจะต้องจดทะเบียน ถ้าไม่จดทะเบียนถือว่าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

เมื่อจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดแล้ว ห้างหุ้นส่วนจะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแยกต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน และได้รับเลขทะเบียนนิติบุคคล 13 หลัก ซึ่งจะถูกใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกรมสรรพากร อีกทั้งจะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นนายจ้างโดยอัตโนมัติ และสามารถใช้เลขทะเบียนนิติบุคคล 13 หลัก ดำเนินการขึ้นทะเบียนลูกจ้าง/ผู้ประกันตน เมื่อมีการจ้างลูกจ้างภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันเริ่มจ้างงาน ได้ที่สำนักงานประกันสังคม

ทั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนต้องมีที่ตั้งสำนักงานซึ่งถือเป็นภูมิลำเนาของห้างหุ้นส่วนที่สามารถติดต่อได้ และต้องจดทะเบียนตราประทับด้วย

นอกจากนี้ ห้างหุ้นส่วนสามารถจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ไปพร้อมกับการจดทะเบียนจัดตั้ง โดยแนบ “คำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านกรมพัฒนาธุรกิจการค้า” ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ทาง www.dbd.go.th มาพร้อมกับแบบคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง ถือเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตั้งแต่วันเดือนปีที่ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล

สำหรับชื่อห้างหุ้นส่วน ถ้าจะนำชื่อไปใช้ในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย หรือเอกสารอย่างอื่นที่ใช้ในธุรกิจของห้างหุ้นส่วน ต้องมีคำว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล” หรือ “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” ประกอบชื่อ ถ้าใช้เป็นอักษรต่างประเทศต้องใช้คำที่มีความหมายว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล” คือ “Registered Ordinary Partnership” หรือ “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” คือ “Limited Partnership” ประกอบชื่อ

ถ้าไม่จัดทำมีความผิดทางพินัย ห้างหุ้นส่วน ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

หน้าที่ของห้างหุ้นส่วน

จัดทำบัญชี

ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยจะให้หุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีดังนี้

1. จัดทำบัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีสินค้า และบัญชีประเภทอื่นตามความจำเป็นแก่การทำบัญชี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วน

ถ้าไม่จัดทำบัญชี มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

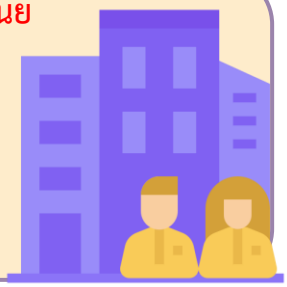

2. ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของห้างหุ้นส่วน ซึ่งอาจเป็นพนักงาน ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานบริการรับทำบัญชี โดยผู้ที่จบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าเป็นผู้ทำบัญชีได้ทุกขนาดของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ยกเว้น ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท สามารถให้ผู้ที่จบไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าเป็นผู้ทำบัญชีก็ได้ ซึ่งห้างหุ้นส่วนจะต้องควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่จัดให้มีผู้ทำบัญชีมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

3. ต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

4. ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี และปิดบัญชีทุกรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีแล้ว อาจปิดบัญชีก่อนครบรอบ 12 เดือนก็ได้

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. จัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย งบฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนหรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อน

ถ้าไม่จัดทำมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

และต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน เว้นแต่ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ไม่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและแสดงความเห็นในงบการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

อย่างไรก็ตาม ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภงด. 50) ต่อกรมสรรพากร ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ยังคงต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภงด. 50) พร้อมรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร

6. เมื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและแสดงความเห็นในงบการเงินแล้ว ให้นำส่งรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

7. ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานแห่งใหญ่ หรือสถานที่ที่ใช้ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันปิดบัญชี เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่น แต่ถ้าบัญชีหรือเอกสารประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ต้องแจ้งสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหายหรือเสียหาย โดยทั้งหมดนี้ให้ยื่นเรื่องผ่านระบบงานการอนุญาต (DBD e-Permit)

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ห้างหุ้นส่วน** ไม่เกินห้าพันบาท
- **หุ้นส่วนผู้จัดการ** ไม่เกินห้าพันบาท

การเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน

เมื่อห้างหุ้นส่วนจะเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ชื่อของห้างหุ้นส่วน ตัวผู้เป็นหุ้นส่วน หุ้นส่วนผู้จัดการ ข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และ/หรือสำนักงานสาขา วัตถุประสงค์ ตราของห้างหุ้นส่วน รายการอื่นๆ ที่เห็นสมควรจะให้ประชาชนทราบ ผู้เป็นหุ้นส่วนจะต้องตกลงให้ความยินยอมด้วยกันทุกคน แล้วให้หุ้นส่วนผู้จัดการยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการที่เปลี่ยนแปลงนั้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท

การเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- ห้างหุ้นส่วน ไม่เกินสองหมื่นบาท

การเลิกและชำระบัญชี

เมื่อมีความประสงค์จะเลิกห้างหุ้นส่วน ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนทำข้อตกลงเลิกห้างหุ้นส่วนร่วมกัน เพื่อกำหนดวันที่ต้องการเลิกห้างหุ้นส่วนและตั้งผู้ชำระบัญชี เพื่อทำหน้าที่ชำระสะสางทรัพย์สินและหนี้สินของห้างหุ้นส่วน จากนั้นผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำคำขอไปยื่นจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่เลิก

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินห้าหมื่นบาท

และต้องลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ว่าห้างหุ้นส่วนเลิกกัน พร้อมกับส่งจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์แจ้งไปยังเจ้าหนี้ทุกคน ภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่เลิก

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินแปดหมื่นบาท

2. จัดทำงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง แล้วเรียกประชุมผู้เป็นหุ้นส่วนเพื่อรับรองให้ผู้ชำระบัญชีเป็นผู้ชำระบัญชีต่อไป หรือจะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีใหม่ และอนุมัติงบการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

3. ถ้ามีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีใหม่ หรือแก้ไขอำนาจผู้ชำระบัญชี หรือแก้ไขที่ตั้งสำนักงานของผู้ชำระบัญชี ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงด้วย

การจดทะเบียนเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี หรือแก้ไขอำนาจ ผู้ชำระบัญชีต้องไปจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ได้มีการเปลี่ยนตัวหรือวันลงมติ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

4. จัดทำรายงานการชำระบัญชียื่นต่อนายทะเบียนทุก 3 เดือน นับถัดจากวันเลิกห้าง (กรณีที่วันเลิกห้างมีผลกับวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไม่ตรงกัน ให้ใช้วันที่เลิกห้างมีผล) จนกว่าจะเสร็จการชำระบัญชี เพื่อแสดงความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่ และรายงานนี้ต้องเปิดเผยให้ผู้เป็นหุ้นส่วนและเจ้าหนี้สามารถตรวจดูได้โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมด้วย

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

แต่หากการชำระบัญชีต้องใช้เวลานานกว่าหนึ่งปี ผู้ชำระบัญชีต้องเรียกประชุมผู้เป็นหุ้นส่วนในเวลาทุกสิ้นปีนับแต่วันที่เริ่มทำการชำระบัญชีและทำรายงานต่อที่ประชุมว่าได้จัดการไปอย่างไร พร้อมทั้งบอกให้ทราบความเป็นไปของบัญชีโดยละเอียด

ถ้าไม่เรียกประชุม ไม่ทำรายงาน หรือไม่แถลง มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนเสร็จสิ้นแล้ว ต้องทำรายงานสรุปการดำเนินการชำระบัญชีตั้งแต่ต้น แล้วเรียกประชุมใหญ่เพื่อเสนอรายงานและชี้แจงกิจการต่อที่ประชุม เมื่อที่ประชุมได้อนุมัติรายงานนั้นแล้วให้จัดทำคำขอไปยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ประชุมอนุมัติรายงาน ซึ่งเมื่อได้จดทะเบียนแล้วถือว่าการชำระบัญชีสิ้นสุดลง และห้างหุ้นส่วนนั้นย่อมสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคล

ถ้าไม่เรียกประชุม ไม่ทำรายงาน ไม่ชี้แจงหรือละเลยไม่ไปจดทะเบียนมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัด

ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำบันทึกข้อตกลงยินยอมให้แปรสภาพแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม โดยดำเนินการโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวและมีหนังสือบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้ เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนประชุมร่วมกันและส่งมอบกิจการภายใน 14 วันนับถัดจากวันประชุม หลังจากที่ส่งมอบกิจการแล้วให้จัดทำคำขอจดทะเบียนแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดยื่นต่อนายทะเบียนภายใน 14 วัน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิด ปรับเป็นพินัย คณะกรรมการบริษัท ไม่เกินสองหมื่นบาท

สิ่งที่ต้องรู้เมื่อเป็นบริษัทจำกัด

ความหมายของบริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันทำกิจการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหากำไรจากการดำเนินกิจการนั้นมาแบ่งปันกันโดยบริษัทจำกัด จะแบ่งทุนออกเป็นหุ้น มีมูลค่าหุ้นละเท่าๆ กัน **และไม่ต่ำกว่า 5 บาท** ผู้ลงทุนในบริษัท เรียกว่า **“ผู้ถือหุ้น”** โดยผู้ถือหุ้นรับผิดไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายใน 3 ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นผล เมื่อจดทะเบียนบริษัทจำกัดแล้ว จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น และได้รับเลขทะเบียนนิติบุคคล 13 หลัก ซึ่งจะถูกใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกรมสรรพากร อีกทั้งจะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นนายจ้างโดยอัตโนมัติ และสามารถใช้เลขทะเบียนนิติบุคคล 13 หลัก ดำเนินการขึ้นทะเบียนลูกจ้าง/ผู้ประกันตน เมื่อมีการจ้างลูกจ้างภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันเริ่มจ้างงาน ได้ที่สำนักงานประกันสังคม

นอกจากนี้ บริษัทสามารถจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไปพร้อมกับการจดทะเบียนจัดตั้ง โดยแนบ “คำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านกรมพัฒนาธุรกิจการค้า” ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ทาง www.dbd.go.th มาพร้อมกับแบบคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง ถือเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตั้งแต่วันเดือนปีที่ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล

สำหรับชื่อบริษัท ถ้าจะนำชื่อไปใช้ในดวงตรา ป้ายชื่อ หนังสือ จดหมาย หรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทต้องใช้คำว่า “บริษัท” ไว้หน้าชื่อ และ“จำกัด” ไว้ท้ายชื่อด้วย ถ้าเป็นอักษรต่างประเทศต้องใช้คำซึ่งมีความหมายว่า “บริษัทจำกัด” ต่อท้ายชื่อเช่น “Company Limited” หรือ “Co., Ltd.” หรือ “Limited” หรือ “Ltd.” เป็นต้น

ถ้าไม่ปฏิบัติตามบริษัทมีความผิดทางพินัย บริษัทต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องแล้วแต่กรณี

หน้าที่ของบริษัทจำกัด

การที่บริษัทมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายทำให้มีสิทธิ หน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมทั้งต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ดังนี้

1. ต้องมีที่ตั้งสำนักงานซึ่งถือเป็นภูมิลำเนาของบริษัทที่สามารถติดต่อได้ หากมีการย้ายที่ตั้งสำนักงานจากที่จดทะเบียนไว้ ก็ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนย้ายที่ตั้งสำนักงานต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

2. จัดทำสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ให้จัดทำตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด เพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือหุ้น จำนวนหุ้น และการเข้า-ออกจากการเป็นผู้ถือหุ้น รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการโอนหุ้นและการเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ และต้องเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานของบริษัท สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นต้องเปิดให้ผู้ถือหุ้นดูได้ในระหว่างเวลาทำการไม่น้อยกว่าวันละ 2 ชั่วโมง โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียม

ถ้าไม่จัดทำ ไม่เก็บรักษา หรือไม่ให้ผู้ถือหุ้นดูสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

นอกจากนี้ยังต้องจัดทำใบหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกคนไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงการเป็นเจ้าของหุ้น และจะเก็บค่าธรรมเนียมก็ได้แต่ต้องไม่เกินสิบบาท โดยรายละเอียดในใบหุ้นต้องมีชื่อบริษัท หมายเลขหุ้น มูลค่าของหุ้น ชำระค่าหุ้นแล้วหุ้นละเท่าใด มีชื่อของผู้ถือหุ้นหรือคำว่าใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ และให้กรรมการอย่างน้อย 1 คน ลงลายมือชื่อและประทับตราของบริษัท (ถ้ามี)

ถ้าไม่ทำใบหุ้น หรือเรียกค่าธรรมเนียมเกิน หรือมีรายละเอียดในใบหุ้นไม่ครบถ้วน มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

3. หลังจากนั้นภายใน 6 เดือน นับจากวันที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัท จะต้องจัดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นขึ้นเป็นครั้งแรก และต่อจากนั้นในทุกๆรอบระยะเวลา 12 เดือนก็ต้องจัดประชุมแบบนี้อีกอย่างน้อยหนึ่งครั้ง การประชุมที่นอกเหนือจากนี้เรียกว่าการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น

ถ้าไม่เรียกประชุมมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

สำหรับวิธีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกครั้ง คำบอกกล่าวนัดประชุมให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือส่งมอบให้แก่ตัวผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัท แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือถ้ามีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้ต้องประกาศโฆษณาคำบอกกล่าวเชิญประชุมผู้ถือหุ้นในหนังสือพิมพ์ ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เว้นแต่นัดประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องที่จะต้องลงมติพิเศษ ให้กระทำการดังกล่าวข้างต้นก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน โดยข้อความในหนังสือนัดประชุม ต้องระบุสถานที่ วัน เวลา และเรื่องที่จะพิจารณากัน กับข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติพิเศษ ซึ่งเรื่องที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องมีการลงมติพิเศษ คือการเพิ่มทุน การลดทุน การแก้ไขข้อบังคับ การควบบริษัท การแก้ไข หนังสือบริคณห์สนธิ การเลิกบริษัท และการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด

ทั้งนี้ ก่อนจะทำการนัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท จะต้องนัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาเสียก่อน

- ถ้าไม่ลงโฆษณา เฉพาะบริษัทที่มีใบหุ้นที่ออกให้แก่หุ้นผู้ถือ หรือข้อบังคับกำหนดเป็นการเฉพาะให้ต้องโฆษณา
- ถ้าไม่ส่งหนังสือนัดประชุมแก่ผู้หุ้น ไม่ระบุรายละเอียดในหนังสือนัดประชุม

มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

และทุกครั้งที่มีการประชุมต้องทำการจดบันทึกรายงานการประชุม มติของที่ประชุมไว้ในสมุดให้ถูกต้อง ทั้งต้องเก็บรักษาสมุดจดบันทึกรายงานการประชุมไว้ ณ สำนักงานของบริษัท

ถ้าไม่จดบันทึก หรือไม่เก็บรักษาสมุดมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **กรรมการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

4. ต้องส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นในเวลาที่ประชุมสามัญ ไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท อย่างน้อยปีละครั้งแต่ไม่ให้ช้ากว่า 14 วัน นับแต่วันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น กรณี มีความประสงค์จะส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นนอกจากวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้นให้ระบุวันประชุมวิสามัญหรือวันเดือนปีที่ได้คัดลอกบัญชีรายชื่อจากสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น

ถ้าไม่ส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **กรรมการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. **ต้องรีบนัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นทันที** เมื่อบริษัทขาดทุนถึงครึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียน เพื่อแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบ หรือภายใน 30 วัน เมื่อมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ร้องขอให้เรียกประชุม

ถ้าไม่นัดประชุม มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

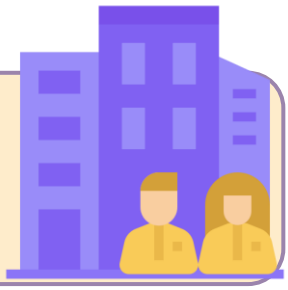

6. **ต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบการเงิน** แล้วต้องนำงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบเสนอในที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ปิดบัญชี โดยต้องส่งสำเนางบการเงินให้ผู้ถือหุ้นดูล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน และมีสำเนางบการเงินเปิดเผยไว้ในสำนักงานของบริษัท

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

7.การจ่ายเงินปันผลให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท

จัดทำบัญชี

บริษัทจำกัด เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยจะให้กรรมการบริษัทเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีดังนี้

1. **จัดทำบัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีสินค้า และบัญชีประเภทอื่นตามความจำเป็นแก่การทำบัญชี** โดยเริ่มตั้งแต่วันที่จดทะเบียนเป็นบริษัท

ถ้าไม่จัดทำบัญชีมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

2. จัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของบริษัท ซึ่งอาจเป็นพนักงานของบริษัท ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานรับจ้างทำบัญชีก็ได้ โดยผู้ที่จบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าเป็นผู้ทำบัญชีให้ ยกเว้นบริษัทจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท สามารถให้ผู้ที่จบไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าเป็นผู้ทำบัญชีก็ได้ ซึ่งบริษัทจะต้องควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่จัดให้มีผู้ทำบัญชีมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

3. ต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ให้กับผู้ทำบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

4. ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชีและให้ปิดบัญชีทุกรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบ 12 เดือนได้

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. จัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย งบฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนหรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น หมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อน

ถ้าไม่จัดทำมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

โดยงบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

6. จัดส่งรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญ ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ไปยังกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

7. เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันปิดบัญชี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เก็บไว้ ณ สถานที่อื่นได้ แต่ถ้าบัญชีหรือเอกสารประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย บริษัทต้องแจ้งสารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบ โดยทั้งหมดนี้ ให้ยื่นเรื่องผ่านระบบงานการอนุญาต (DBD e-Permit)

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าพันบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าพันบาท

การเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน

เมื่อบริษัทจำกัดต้องการจะเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนของบริษัท กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทเป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจจะต้องได้รับมติของที่ประชุม คณะกรรมการหรือผู้ถือหุ้น แต่หากเป็นรายการที่มีความสำคัญจะต้องให้ผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้เปลี่ยนแปลง เช่น การเพิ่มทุน การลดทุน การแก้ไขข้อบังคับ การแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ การควบบริษัท การเลิกบริษัท และการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด

การเปลี่ยนแปลงบางรายการที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาในการยื่นจดทะเบียนไว้ ซึ่งต้องไปดำเนินการภายในกำหนด ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงทุนของบริษัท (เพิ่มทุน/ลดทุน) ต้องไปยื่นจดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนหรือให้ลดทุน ภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ลงมติ

2. การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของบริษัท ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ลงมติ

3. การเปลี่ยนแปลงกรรมการเข้า/ออก ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลง

4. การควบรวมบริษัท สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ

(1) แบบเกิดเป็นบริษัทใหม่โดยบริษัทเดิมสิ้นสภาพทั้งหมด เช่น

บริษัท A + บริษัท B = บริษัท C

(2) แบบบริษัทใดบริษัทหนึ่งยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคลและบริษัทอื่นสิ้นสภาพ เช่น

บริษัท A + บริษัท B = บริษัท A หรือบริษัท B

ภายใน 14 วันนับแต่วันที่มีมติพิเศษให้ควบรวมบริษัท **แต่ละ**บริษัทจะต้อง ดำเนินการ ดังนี้

(1) ยื่นขอจดทะเบียนมติพิเศษควบรวมบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท

(2) มีหนังสือบอกกล่าวเป็นจดหมายส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้เจ้าหนี้ทราบ (ถ้ามี) หากประสงค์จะคัดค้านการควบรวมบริษัทให้ส่งคำคัดค้านภายใน 1 เดือน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

(3) ลงประกาศโฆษณาการควบรวมบริษัทในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย อย่างน้อย 1 ครั้ง

เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนแล้วเจ้าหนี้ไม่คัดค้าน ให้บริษัทที่จะควบรวมกันออกหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นและจัดให้มีการประชุมควบรวมบริษัทให้เสร็จสิ้นภายใน 6 เดือน นับถัดจากวันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติพิเศษให้ควบรวมเป็นรายหลังสุด เว้นแต่ ที่ประชุมควบรวมบริษัทได้ลงมติให้ขยายเวลาการประชุมออกไปได้ไม่เกิน 1 ปี นับถัดจากวันที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งได้ลงมติพิเศษให้ควบรวมเป็นรายหลังสุด หลังจากประชุมควบรวมบริษัทเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการบริษัทที่ควบรวม จัดทำคำขอจดทะเบียนและยื่นต่อนายทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่มีมติ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการที่กระทำหรือละเว้น** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

การเลิกและชำระบัญชี

เมื่อมีความประสงค์จะเลิกบริษัท ให้จัดประชุมผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้เลิกบริษัทและตั้งผู้ชำระบัญชี เพื่อทำหน้าที่ชำระสะสางทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท จากนั้นผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำคำขอไปยื่นจดทะเบียนเลิกบริษัทภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่เลิกกัน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

และต้องลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ว่าบริษัทเลิกกัน พร้อมกับส่งจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์แจ้งไปยังเจ้าหนี้ทุกคน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินแปดหมื่นบาท

2. จัดทำงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง แล้วเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อรับรองให้ผู้ชำระบัญชีเป็นผู้ชำระบัญชีต่อไปหรือจะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีใหม่และอนุมัติงบการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

3. ถ้ามีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีใหม่หรือแก้ไขอำนาจผู้ชำระบัญชี หรือแก้ไขที่ตั้งสำนักงานของผู้ชำระบัญชี ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงด้วย

การจดทะเบียนเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีหรือแก้ไขอำนาจผู้ชำระบัญชี ต้องไปจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ได้มีการเปลี่ยนตัว หรือวันลงมติ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

4. จัดทำรายงานการชำระบัญชียื่นต่อนายทะเบียนทุก 3 เดือน เพื่อแสดงความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่ และรายงานนี้ต้องเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้สามารถตรวจดูได้โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมด้วย

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

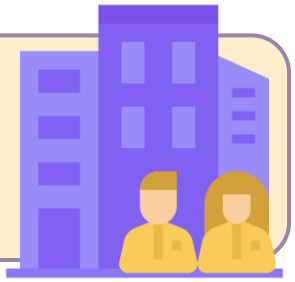

แต่หากการชำระบัญชีต้องใช้เวลานานกว่าหนึ่งปี ผู้ชำระบัญชีต้องเรียกประชุมผู้ถือหุ้นในเวลาทุกสิ้นปีนับแต่วันที่เริ่มทำการชำระบัญชีและทำรายงานต่อที่ประชุมว่าได้จัดการไปอย่างไร พร้อมทั้งบอกให้ทราบความเป็นไปของบัญชีโดยละเอียด

ถ้าไม่เรียกประชุม ไม่ทำรายงาน หรือไม่แถลง มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ชำระบัญชีของบริษัทเสร็จสิ้นแล้ว ต้องทำรายงานสรุปการดำเนินการชำระบัญชีตั้งแต่ต้น แล้วเรียกประชุมใหญ่เพื่อเสนอรายงานและชี้แจงกิจการต่อที่ประชุม เมื่อที่ประชุมได้อนุมัติรายงานนั้นแล้ว ให้จัดทำคำขอไปยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีภายใน 14 วัน นับถัดจากวันที่ประชุมอนุมัติรายงาน ซึ่งเมื่อได้จดทะเบียนแล้วถือว่าการชำระบัญชีสิ้นสุดลง และบริษัทนั้นย่อมสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคล

ถ้าไม่เรียกประชุม ไม่ทำรายงาน ไม่ชี้แจง หรือละเลยไม่ไปจดทะเบียน มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

สิ่งที่ต้องรู้เมื่อเป็นบริษัทมหาชนจำกัด

ความหมายของบริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ และบริษัทดังกล่าวได้ระบุความประสงค์เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ

ลักษณะโครงสร้างของบริษัทมหาชนจำกัด มีดังนี้

1. จำนวนผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
2. ไม่กำหนดจำนวนทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ
3. หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นจะต้องมีมูลค่าเท่ากัน และต้องชำระค่าหุ้นครั้งเดียวเต็มมูลค่าหุ้น
4. จำนวนกรรมการของบริษัทมีไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีที่อยู่ในประเทศไทย

เมื่อจดทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น และได้รับเลขทะเบียนนิติบุคคล 13 หลัก ซึ่งจะถูกใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกรมสรรพากรด้วย

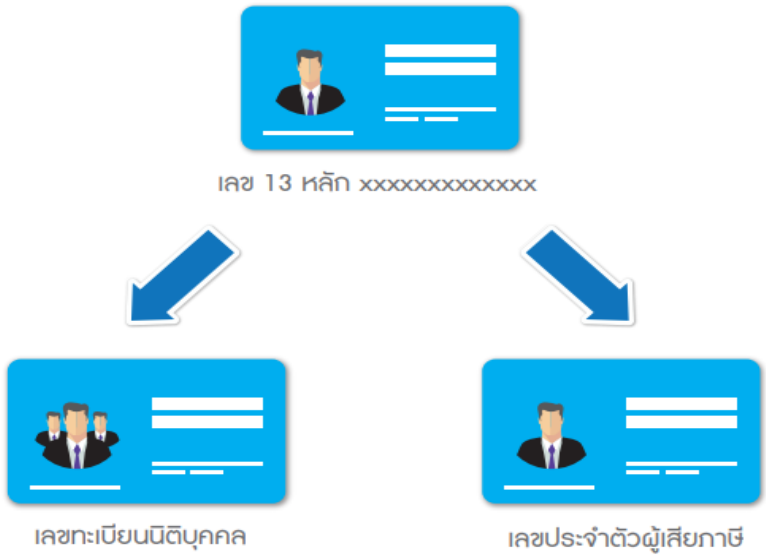

สำหรับชื่อบริษัท ต้องใช้คำว่า **“บริษัท”** ไว้หน้าชื่อ และ **“จำกัด” (มหาชน)** ไว้ท้ายชื่อด้วย หรือใช้อักษรย่อว่า **“บมจ.”** แทน ถ้าเป็นอักษรต่างประเทศต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งออกเสียงตรงหรือมีความหมายตรงกับชื่อภาษาไทย โดยมีคำว่า **“Public Company Limited”** ต่อท้ายชื่อ

ถ้าไม่ปฏิบัติตามบริษัทมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท

หน้าที่ของบริษัทมหาชนจำกัด

การที่บริษัทมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายทำให้มีสิทธิ หน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมทั้งต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ดังนี้

1. ต้องมีที่ตั้งสำนักงานซึ่งถือเป็นภูมิลำเนาของบริษัทที่สามารถติดต่อได้ หากมีการย้ายที่ตั้งสำนักงานจากที่จดทะเบียนไว้ ก็ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนย้ายที่ตั้งสำนักงานต่อนายทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัด

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

2. แสดงชื่อ ที่ตั้งสำนักงาน และเลขทะเบียนบริษัทไว้ในจดหมาย ประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของ และใบเสร็จรับเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

3. แสดงชื่อบริษัทไว้ในดวงตรา (ถ้ามี)

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

4. ต้องมีป้ายชื่อไว้หน้าสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขา (ถ้ามี) ภายใน 14 วัน นับแต่วันจดทะเบียนบริษัท และไม่ให้มีป้ายชื่อดังกล่าวในกรณีที่ไม่ใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ไม่ใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแล้ว

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

5. จัดทำใบหุ้น มอบให้แก่ผู้ถือหุ้นไว้เป็นหลักฐานภายใน 2 เดือน นับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด หรือนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าหุ้นครบและได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้ว

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

รายละเอียดในใบหุ้นต้องมีชื่อบริษัท เลขทะเบียนบริษัท วันที่จดทะเบียนบริษัท เลขที่ใบหุ้น ชนิดของหุ้น มูลค่าหุ้น จำนวนหุ้น ชื่อของผู้ถือหุ้น วันที่ออกใบหุ้น และมีกรรมการหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นนายทะเบียนหุ้นลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ไว้อย่างน้อย 1 คน

6. จัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานใหญ่ของบริษัท หรือเก็บไว้ที่บุคคลอื่นที่ได้แจ้งไว้ให้นายทะเบียนทราบ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

หากทะเบียนผู้ถือหุ้นสูญหาย ลบเลือน หรือชำรุด ให้แจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหาย ลบเลือน หรือชำรุดนั้น และจัดทำหรือซ่อมแซมทะเบียนผู้ถือหุ้นให้เสร็จภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่แจ้ง

ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

รายละเอียดในทะเบียนผู้ถือหุ้นต้องมีชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ของผู้ถือหุ้น ชนิดของหุ้น เลขที่ใบหุ้น มูลค่าหุ้น จำนวนหุ้น วันที่ลงทะเบียนเป็นหรือขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น

7. จัดทำทะเบียนกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานใหญ่ของบริษัท หรือเก็บไว้ที่บุคคลอื่นที่ได้แจ้งไว้ให้นายทะเบียนทราบแล้ว

รายละเอียดในทะเบียนกรรมการต้องมีชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการ ชนิดของหุ้น เลขที่ใบหุ้น มูลค่าหุ้น จำนวนหุ้นที่กรรมการแต่ละคนถือ วันที่เป็นหรือขาดจากการเป็นกรรมการ

สำหรับรายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ต้องจัดทำให้เสร็จภายใน 14 วันนับแต่วันประชุม

ถ้าไม่ดำเนินการจัดทำทะเบียนกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

ถ้าไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้เสร็จภายใน 14 วัน มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

8. จัดทำงบการเงิน และให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นในงบการเงิน แล้วนำงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบเสนอในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ปิดบัญชี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

9. ต้องส่งรายงานประจำปีของคณะกรรมการ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว ให้ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือนัดประชุมสามัญประจำปี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

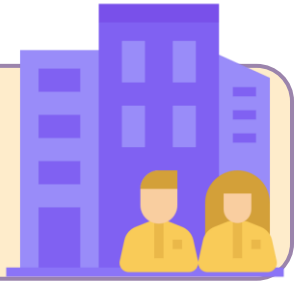

10. ต้องโฆษณาทางหนังสือพิมพ์หรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับเอกสารดังต่อไปนี้

10.1 หนังสือนัดประชุมตั้งบริษัท ต้องโฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนวันประชุม กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน

10.2 หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ต้องโฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนวันประชุม กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน

10.3 การจ่ายเงินปันผล ต้องโฆษณาคำบอกกล่าวการจ่ายเงินปันผลในหนังสือพิมพ์ด้วย กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

10.4 งบดุลที่ผู้ถือหุ้นอนุมัติ ต้องโฆษณาให้ประชาชนทราบอย่างน้อย 1 วัน

ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

10.5 การเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วและลดทุนภายหลังได้รับจดทะเบียนแล้ว ต้องโฆษณาอย่างน้อยหนึ่งฉบับภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วและลดทุน กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

จัดทำบัญชี

บริษัทมหาชนจำกัด เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยจะให้กรรมการบริษัทเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีดังนี้

1. จัดทำบัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีสินค้า และบัญชีประเภทอื่นตามความจำเป็นแก่การทำบัญชี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่จดทะเบียนเป็นบริษัท

ถ้าไม่จัดทำบัญชีมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

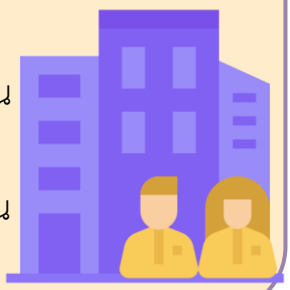

2. จัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของบริษัท ซึ่งอาจเป็นพนักงานของบริษัท ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานรับจ้างทำบัญชีก็ได้ โดยผู้ที่จบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าเป็นผู้ทำบัญชีให้ ซึ่งบริษัทจะต้องควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่จัดให้มีผู้ทำบัญชีมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

3. ต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

4. ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชีและให้ปิดบัญชีทุกรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้ว อาจปิดบัญชีก่อนครบรอบ 12 เดือนได้

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

5. จัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย งบฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนหรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน

ถ้าไม่จัดทำมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

โดยงบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

6. จัดส่งงบการเงินที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ไปยังกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าหมื่นบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าหมื่นบาท

7. เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันปิดบัญชี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เก็บไว้ ณ สถานที่อื่นได้ แต่ถ้าบัญชีหรือเอกสารประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย บริษัทต้องแจ้งสารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบ โดยทั้งหมดนี้ ให้ยื่นเรื่องผ่านระบบงานการอนุญาต (DBD e-Permit)

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินห้าพันบาท
- **กรรมการผู้จัดการ** ไม่เกินห้าพันบาท

การเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัทอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มายื่นขอจดทะเบียน

การเปลี่ยนแปลงบางรายการกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการยื่นจดทะเบียนไว้ ดังต่อไปนี้

1. การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท ได้แก่ ชื่อบริษัท วัตถุประสงค์ เพิ่มทุน-ลดทุน จดทะเบียน จังหวัดที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือข้อบังคับของบริษัท ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

2. การเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้ว ต้องไปยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ได้รับชำระค่าหุ้นครบตามจำนวนที่เสนอขาย

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

3. การเปลี่ยนแปลงกรรมการเข้า/ออก การเปลี่ยนแปลงจำนวนและชื่อกรรมการ ซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันบริษัทและข้อจำกัดอำนาจของกรรมการ ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

4. การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และ/หรือ สำนักงานสาขาของบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการ ต้องไปยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

5. การจัดตั้งสำนักงานสาขาของบริษัท ให้จดทะเบียนสำนักงานสาขาก่อนดำเนินการ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

6. การยกเลิกสำนักงานสาขาของบริษัท ให้จดทะเบียนยกเลิกสำนักงานสาขาภายใน 14 วัน นับแต่วันที่เลิกสำนักงานสาขานั้น

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **บริษัท** ไม่เกินสองหมื่นบาท
- **กรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

7. การควบบริษัท ต้องไปขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมควบบริษัท

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

8. การแปรสภาพบริษัทเอกชนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ต้องไปขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมแปรสภาพ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **คณะกรรมการ** ไม่เกินสองหมื่นบาท

การเลิกบริษัท

เมื่อบริษัทมหาชนจำกัดมีความประสงค์จะเลิกบริษัท ให้จัดประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงให้เลิกบริษัทและตั้งผู้ชำระบัญชี จากนั้นผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

1. ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มีมติตั้งผู้ชำระบัญชี ให้ผู้ชำระบัญชียื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้ชำระบัญชีและขอจดทะเบียนเลิกบริษัท รวมถึงประกาศโฆษณาการเลิกบริษัทให้ประชาชนทราบโดยทางหนังสือพิมพ์หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 วัน

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- **ผู้ชำระบัญชี** ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

2. ให้ผู้ชำระบัญชีต้องจัดให้มีการทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน ตั้งแต่วันเริ่มต้นรอบปีบัญชีจนถึงวันที่จดทะเบียนเลิกบริษัท และส่งให้ผู้สอบบัญชีภายใน 4 เดือนนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ได้รับจากผู้สอบบัญชี โดยต้องส่งสำเนางบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติแล้ว พร้อมด้วยสำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่อนุมัติงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนนั้นให้นายทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินสองหมื่นบาท

3. ในระหว่างชำระบัญชี ถ้ามีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี ต้องยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีคนใหม่ได้รับแต่งตั้ง

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

4. ให้ผู้ชำระบัญชี จัดทำรายงานการชำระบัญชีพร้อมกับบัญชีรับจ่ายเสนอต่อนายทะเบียนทุกระยะ 3 เดือน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งจนกว่าการชำระบัญชีจะเสร็จสิ้น และหากการชำระบัญชีไม่อาจทำให้เสร็จได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียนเลิกบริษัท ให้ผู้ชำระบัญชีเรียกประชุมผู้ถือหุ้นทุกรอบปีภายใน 4 เดือน นับแต่วันครบรอบปี เพื่อรายงานผลการชำระบัญชีที่ได้กระทำและจะกระทำต่อไป พร้อมด้วยงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนให้ผู้ถือหุ้นทราบ

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ **ค่าปรับเป็นพินัย**

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินสองหมื่นบาท

5. เมื่อชำระบัญชีเสร็จแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้องจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี ภายใน 14 วัน นับแต่วันประชุมอนุมัติรายงานการชำระบัญชี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินสองหมื่นบาท

6. ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำรายงานผลการชำระบัญชีพร้อมบัญชีรับจ่ายให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติ ภายใน 4 เดือน นับแต่วันเสร็จการชำระบัญชี

ถ้าไม่ดำเนินการมีความผิดทางพินัย ต้องชำระ ค่าปรับเป็นพินัย

- ผู้ชำระบัญชี ไม่เกินสองหมื่นบาท

กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ ทางเลือกใหม่ SMEs เข้าถึงแหล่งทุน

กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ คืออะไร

กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ (พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558) เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของการนำทรัพย์สินไปเป็นหลักประกันให้แก่สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งแตกต่างไปจากกฎหมายค้ำประกัน จำนำ และจำนอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีอยู่เดิม

ทำไมต้องมีกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ ในเมื่อมีทั้งกฎหมายค้ำประกัน จำนำ และจำนอง อยู่แล้ว ?

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ปัจจุบันกำหนดให้มีการประกัน 3 ประเภท ได้แก่ ค้ำประกัน (ประกันด้วยบุคคล) จำนอง (ประกันด้วยอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์พิเศษ) จำนำ (ประกันด้วยสังหาริมทรัพย์) แต่มีข้อจำกัด คือ ทรัพย์สินที่จำนองได้ จำกัดเฉพาะอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์พิเศษบางประเภทเท่านั้น เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เรือกำปั่น หรือเรือที่มีระวางตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ และสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติให้จดทะเบียนจำนองได้ เช่น เครื่องจักรขนาดใหญ่ เป็นต้น ส่วนทรัพย์สินที่จำนำได้ คือ สังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องประดับ ฯลฯ แต่ต้องมีการส่งมอบทรัพย์สินที่จำนำให้แก่เจ้าหนี้ผู้รับจำนำยึดถือไว้ แต่สัญญาหลักประกันทางธุรกิจสามารถนำทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจมาเป็นหลักประกันได้ โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน เพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถใช้ทรัพย์สินดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจ และช่วยลดข้อจำกัดด้านค้ำประกัน จำนำ และจำนอง ซึ่งอาจไม่รองรับธุรกรรมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกปัจจุบัน

กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจมีบทบาทต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจอย่างไร

แหล่งเงินทุนถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการประกอบธุรกิจ การที่กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจเปิดโอกาสให้นำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่แต่เดิมนำมาเป็นหลักประกันไม่ได้หรือไม่เป็นที่ยอมรับของสถาบันการเงิน เช่น กิจการ สิทธิเรียกร้อง สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า เครื่องมืออุปกรณ์ในการประกอบธุรกิจ ทรัพย์สินทางปัญญา และไม้ยืนต้น เป็นต้น สามารถนำไปเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ ทำให้สถาบันการเงินเกิดความมั่นใจที่จะให้สินเชื่อมากขึ้น ภาระต้นทุนทางการเงินของสถาบันการเงินน้อยลง และการที่สินเชื่อมีหลักประกันอยู่ด้วยย่อมทำให้อัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินจะคิดจากผู้ประกอบธุรกิจต่ำกว่าการให้สินเชื่อโดยไม่มีหลักประกัน โอกาสที่ผู้ประกอบธุรกิจจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนจึงมีมากยิ่งขึ้น

ผู้ให้หลักประกัน คือใคร

ผู้ให้หลักประกัน คือ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่มีความประสงค์จะนำทรัพย์สินตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 นำมาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อกับผู้รับหลักประกัน

ผู้รับหลักประกัน คือใคร

ผู้รับหลักประกัน คือ สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยสถาบันการเงินได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย และธนาคารหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารอิสลาม เป็นต้น และกฎกระทรวงได้กำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้รับหลักประกัน พ.ศ. 2559 ได้แก่ นิติบุคคลเฉพาะกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ทรัสตีในนามทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวม หรือผู้แทนผู้ถือหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ นิติบุคคลซึ่งประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ นิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริง และกฎกระทรวงกำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้รับหลักประกัน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเฉพาะกรณีกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเฉพาะกรณีการให้สินเชื่อร่วมกับสถาบันการเงิน นิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ

ให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่ง และนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจให้สินเชื่อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบธุรกิจที่จะมีผู้รับหลักประกันเพิ่มขึ้น และมีโอกาสปล่อยสินเชื่อได้ง่ายขึ้น

ทรัพย์สินที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันได้ มีอะไรบ้าง

ทรัพย์สินที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันได้ คือ

(1) กิจการ หมายถึง ทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนั้นที่ผู้ให้หลักประกันนำมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ ซึ่งผู้ให้หลักประกันอาจโอนบรรดาทรัพย์สินและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นให้แก่บุคคลอื่นในลักษณะที่ผู้รับโอนสามารถประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้ทันที เช่น กิจการรับเหมาก่อสร้าง กิจการร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ เป็นต้น

(2) สิทธิเรียกร้อง หมายถึง สิทธิที่จะได้รับชำระหนี้และสิทธิอื่นๆ (แต่ไม่หมายความรวมถึงสิทธิที่มีตราสาร) เช่น บัญชีเงินฝากธนาคาร ลูกหนี้การค้า สิทธิในสัญญาเช่าต่างๆ เป็นต้น

(3) สังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร สินค้าคงคลัง หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า เป็นต้น

(4) อสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง เช่น ที่ดินจัดสรร บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม เป็นต้น

(5) ทรัพย์สินทางปัญญา เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า เป็นต้น

(6) ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ ไม้ยืนต้น

การจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจต้องทำอย่างไร

การจดทะเบียนสัญญาหลักประกันต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) ผู้ให้หลักประกันตกลงทำสัญญาหลักประกันทางธุรกิจกับผู้รับหลักประกัน

(2) ผู้รับหลักประกันโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้หลักประกันเป็นผู้ดำเนินการขอจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อเจ้าพนักงานทะเบียน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(3) ผู้รับหลักประกันชำระค่าธรรมเนียม

(4) เจ้าพนักงานทะเบียนรับจดทะเบียน

รายการจดทะเบียน มีอะไรบ้าง

การจดทะเบียนอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(1) วันเดือนปี และเวลาที่จดทะเบียน

(2) ชื่อและที่อยู่ของลูกหนี้และผู้ให้หลักประกัน

(3) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับหลักประกัน

(4) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับใบอนุญาตซึ่งยินยอมเป็นผู้บังคับหลักประกัน และอัตราหรือจำนวนค่าตอบแทนของผู้บังคับหลักประกัน ในกรณีที่นำกิจการมาเป็นหลักประกัน

(5) หนี้ที่กำหนดให้มีการประกันการชำระ

(6) รายละเอียดของทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน หากเป็นทรัพย์สินมีทะเบียนให้ระบุประเภทของทะเบียน หมายเลขทะเบียน และนายทะเบียนไว้ด้วย หากเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ ให้ระบุประเภท ปริมาณ และมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวไว้ด้วย

(7) ข้อความที่แสดงว่าผู้ให้หลักประกันตราทรัพย์สินที่ระบุในรายการจดทะเบียนไว้แก่ผู้รับหลักประกันเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้

(8) จำนวนเงินสูงสุดที่ตกลงใช้ทรัพย์สินเป็นประกัน

(9) เหตุบังคับหลักประกันตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ

(10) รายการอื่นตามที่เจ้าพนักงานทะเบียนกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผลของการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ เป็นอย่างไร

- **ผู้รับหลักประกัน** ถือเป็นเจ้าหนี้มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกัน ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันก่อนเจ้าหนี้สามัญ แม้ว่าทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันจะโอนไปยังบุคคลภายนอกแล้ว ยกเว้น บุคคลภายนอกได้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไปตามทางการค้าปกติ หรือโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน หรือได้ไปโดยความยินยอมของผู้รับหลักประกัน
- **ผู้ให้หลักประกัน หรือลูกหนี้** มีสิทธิได้รับเงินกู้

การจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจต่างจากการจดทะเบียนสิทธินิติกรรมแบบอื่นอย่างไร

การจดทะเบียนสิทธินิติกรรมทั่วไป นายทะเบียนมีหน้าที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของรายการจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด (registration) แต่ในการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเป็นการดำเนินการในลักษณะของการ **“จดแจ้ง”** (Filing) **ที่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่จดทะเบียนนั้นเอง** เนื่องจากโดยสภาพของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันมีหลายประเภท ทรัพย์สินส่วนใหญ่ไม่มีการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ไว้โดยเฉพาะ อีกทั้งเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของผู้ให้หลักประกัน ดังนั้น เจ้าพนักงานทะเบียนย่อมไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนก่อนที่จะพิจารณารับจดทะเบียนได้ กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนเป็นผู้รับผิดชอบในความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลนั้นเอง ทั้งนี้มีข้อพึงระวังว่าการจดทะเบียนโดยมีเจตนาแสดงข้อความอันเป็นเท็จอาจมีผลทำให้บุคคลนั้นมีความรับผิดทางอาญาได้

สัญญาหลักประกันทางธุรกิจจะสิ้นสุดเมื่อใด ?

สัญญาหลักประกันทางธุรกิจจะสิ้นสุด ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(1) เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไป

(2) ผู้รับหลักประกันและผู้ให้หลักประกันตกลงกันเป็นหนังสือให้ยกเลิกสัญญา

(3) เมื่อมีการไถ่ถอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

(4) เมื่อมีการบังคับหลักประกันโดยการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเพื่อนำเงินมาชำระหนี้หรือโดยการบังคับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับหลักประกัน

ข้อควรระวังสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ

ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีวินัยในการบริหารธุรกิจ และชำระหนี้ตามกำหนด เพราะเมื่อมีการผิดสัญญาไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด หรือมีเหตุบังคับหลักประกันอื่นตามที่คู่สัญญาตกลงกันไว้เกิดขึ้น ลูกหนี้อาจเลือกเจรจาขอผ่อนปรนกับเจ้าหนี้ แต่หากการเจรจาไม่เป็นผล เจ้าหนี้อาจตัดสินใจบังคับหลักประกันก็ได้ ถ้าผู้ให้หลักประกันยินยอมส่งมอบทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเจ้าหนี้สามารถขายหรือเอาทรัพย์สินหลุดเป็นสิทธิได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งเป็นการบังคับหลักประกันระหว่างเอกชนด้วยกันเอง โดยไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล เป็นการสร้างกระบวนการบังคับหลักประกันที่สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรมกับคู่สัญญา แต่ถ้าผู้ให้หลักประกันไม่ยินยอมส่งมอบทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเจ้าหนี้ต้องบังคับหลักประกันโดยการฟ้องคดีต่อศาล

การบังคับหลักประกันต้องทำอย่างไร

วิธีการบังคับหลักประกันแบ่ง เป็น 3 กรณี

กรณีที่ 1 การบังคับหลักประกันที่เป็นทรัพย์สิน ผู้รับหลักประกันอาจบังคับหลักประกันได้ 2 วิธี คือ

1.1 โดยให้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิ หรือ

1.2 โดยจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เพื่อนำเงินมาชำระหนี้

กรณีที่ 2 การบังคับหลักประกันในกรณีที่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเป็นสิทธิในเงินฝากในสถาบันการเงิน ผู้รับหลักประกันอาจนำเงินฝากดังกล่าวหักชำระหนี้ได้ทันทีเมื่อมีเหตุบังคับหลักประกันตามสัญญา

กรณีที่ 3 การบังคับหลักประกันที่เป็นกิจการให้ดำเนินการโดยจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยผู้บังคับหลักประกันเป็นผู้ทำการไต่สวนข้อเท็จจริง กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการจำหน่ายกิจการ และจัดสรรเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้

ผู้บังคับหลักประกัน คือใคร และมีอำนาจหน้าที่อะไรบ้าง ?

ผู้บังคับหลักประกัน คือ บุคคลที่ผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกัน ตกลงกันเลือกเข้ามาทำหน้าที่ในกรณีที่นำ **“กิจการ”** มาเป็นหลักประกัน โดยผู้บังคับหลักประกันจะต้องได้รับอนุญาตจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

หน้าที่ของผู้บังคับหลักประกัน เช่น

(1) ไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุบังคับหลักประกัน

(2) ตรวจสอบและประเมินราคากิจการที่เป็นหลักประกัน

(3) กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการจำหน่ายกิจการที่เป็นหลักประกัน

(4) บำรุงรักษา จัดการและดำเนินกิจการที่เป็นหลักประกันจนกว่าจะจำหน่ายกิจการที่เป็นหลักประกันได้

(5) ดำเนินการจำหน่ายกิจการที่เป็นหลักประกัน และจัดสรรเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับหลักประกัน ต้องคำนึงหลักเกณฑ์ใดเป็นสำคัญ

ผู้บังคับหลักประกันต้องมีความเป็นกลางเป็นอิสระ และปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม เป็นไปตามข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย มิฉะนั้น อาจถูกคัดค้านต่อศาลได้ หรืออาจต้องรับผิดทางอาญา หากกระทำโดยทุจริต

บทกำหนดโทษกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ มีอย่างไร

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดไว้เป็น 3 กรณี คือ 1. โทษจำหรือปรับ 2. โทษทั้งจำทั้งปรับ และ 3. โทษปรับสถานเดียว

สำหรับโทษปรับสถานเดียว เมื่อองค์คณะพิจารณาปรับเป็นพินัย ได้พิจารณาดำเนินการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจแล้ว การจะลงโทษปรับผู้กระทำความผิด ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

บทสรุป กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจจะสามารถสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรายย่อย ช่วยขยายโอกาสแก่ผู้ประกอบการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ของประเทศ

มาตรฐานธรรมาภิบาลธุรกิจ

คำนิยาม

มาตรฐานธรรมาภิบาลธุรกิจ หมายถึง ข้อควรประพฤติปฏิบัติขององค์กรธุรกิจ ซึ่งมีการบริหารจัดการหรือดำเนินธุรกิจโดยบุคคล หรือคณะบุคคล หรือองค์กร ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ

หลักนิติธรรม

องค์กรธุรกิจจะต้องมีการกำหนดข้อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้องครบถ้วน โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรม ต่อผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน พนักงาน ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงคู่ค้าและประชาชน เช่น

1. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ คือ

- มีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ตรงตามที่จดทะเบียนไว้เพื่อการติดต่อ และเอกสารต่างๆ สามารถส่งถึงได้ ณ ที่นั้น
- จัดทำใบหุ้นเพื่อมอบให้แก่ผู้ถือหุ้น และจัดทำสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นโดยมีรายการตามที่กฎหมายกำหนด
- บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ให้ส่งสำเนาไปยังนายทะเบียนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า อย่างน้อยปีละครั้ง และมิให้ช้ากว่าวันที่สิบสี่นับแต่การประชุมสามัญ

- มีการจดบันทึกรายงานการประชุมและมติของที่ประชุมทุกครั้ง และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานแห่งใหญ่เพื่อให้ผู้ถือหุ้นทุกคนขอตรวจดูได้
- มีการให้ความสำคัญถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกราย ทั้งผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อย ที่จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม ผู้ถือหุ้นทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นได้ตลอดระยะเวลาการประชุม สิทธิในการที่จะนำเรื่องเสนอและออกเสียงลงมติในวาระการประชุม สิทธิที่จะให้มีการแสดงความเห็นและซักถามในที่ประชุม สิทธิที่จะมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงแทนตนได้ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งกำไรของกิจการ
- การบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นต้องระบุวัน เวลา และสถานที่ประชุมให้ชัดเจน พร้อมรายละเอียดระเบียบวาระการประชุม ข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณา ความเห็นของคณะกรรมการ รายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- หนังสือมอบฉันทะต้องระบุวิธีการมอบฉันทะไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ควรจัดส่งพร้อมเอกสารประกอบการประชุมให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าตามกฎหมาย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจในการลงมติอย่างเพียงพอ

2. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีอย่างเคร่งครัด โดยมีการจัดทำบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีอนุญาตให้เก็บไว้ ณ สถานที่อื่นได้ และต้องมีการจัดทำงบการเงินเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และยื่นต่อหน่วยงานราชการภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

3. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจต้องปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร โดยมีการยื่นชำระภาษีครบถ้วนตามกฎหมาย

4. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจต้องไม่ให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุน หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่เป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยคนต่างด้าวนั้นมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าว

5. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจต้องไม่ร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว หรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจโดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

หลักคุณธรรม

ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีการส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน พนักงาน พัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน และมีระเบียบวินัย เช่น

1. มีการจัดทำคู่มือจริยธรรมธุรกิจ โดยมีการกำหนดนโยบายธุรกิจ หรือจรรยาบรรณองค์กรในการดำเนินธุรกิจเป็นหลักปฏิบัติ เช่น กำหนดให้มีจรรยาบรรณขององค์กร จรรยาบรรณกรรมการ/หุ้นส่วน และจรรยาบรรณพนักงานให้ถือปฏิบัติ

2. มีการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลพนักงานที่ปฏิบัติงานดี โดยมีมาตรการในการจูงใจและสนับสนุนการเลื่อนตำแหน่ง หรือการให้ผลตอบแทนกับพนักงานที่ปฏิบัติงานดี

3. มีการพัฒนาความรู้และศักยภาพของพนักงานในองค์กรธุรกิจ โดยมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

หลักความโปร่งใส

ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องมีความโปร่งใสในการประกอบธุรกิจ มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา โดยมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน เช่น

1. มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานไว้อย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงานเพื่อให้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2. มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำหนดบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนหรือละเลย

3. การทบทวน ปรับปรุงการปฏิบัติงานภายในองค์กรธุรกิจ ควรทำสม่ำเสมอ

4. จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธุรกิจผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างเสมอภาค ทันเวลา

หลักการมีส่วนร่วม

ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องมีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในทางการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลประโยชน์ หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้เสียนั้นๆ เช่น

1. มีการกำหนดช่องทางการรับฟัง การแสดงความคิดเห็น แนะนำ หรือข้อร้องเรียน หลากหลายช่องทาง อาทิเช่น เว็บไซต์ หรือแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือกล่องรับความคิดเห็น

2. มีการกำหนดนโยบายหรือเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรธุรกิจ

หลักความรับผิดชอบ

ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งมีความใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง เช่น

1. มีการกำหนดค่าตอบแทน ผลประโยชน์ หรือสิทธิประโยชน์อื่นให้กับพนักงานตามที่กฎหมายกำหนด โดยออกเป็นข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจน

2. มีการกำหนดนโยบาย หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขอนามัยในสถานที่ทำงาน และดูแลรักษาสภาพแวดล้อม

3. มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม โดยมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือชุมชนและสังคม ไม่ว่าในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา โดยให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

4. มีการดำเนินธุรกิจโดยรักษาสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นนโยบายถึงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะก่อให้เกิดอันตรายหรือมลภาวะต่อชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์

หลักความคุ้มค่า

ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรธุรกิจ ผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การนำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การประหยัดพลังงาน การควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนรณรงค์ให้พนักงานในองค์กรธุรกิจร่วมกันใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า